



JUDECĂTORIA BĂLȚI

Republica Moldova, mun. Bălți, str. Hotinului, 43
Email: jba@justice.md; Tel.: /+373 231/ 22 212
www.instante.justice.md



Curtea Constituțională Mun. Chișinău str. Al. Lăpușeanu 28

În procedura Judecătoriei Bălți, Sediul Central, judecător Mozgovoii Igor, se află spre examinare cauza penală nr. 1-25080676-09-1-06062025, 1-463/2025 privind învinuirea lui Covali Victor de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal.

Avocatul inculpatului Gheorghîța Ion în interesele lui Covali Victor, a înaintat în instanța de judecată cererea de sesizare privind excepția de neconstituționalitate, prezentată în conformitate cu art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, prin care se solicită Curții Constituționale verificarea constituționalității textului „sau alte operațiuni ilegale” din art. 217¹ alin.(2) CP.

La 13 mai 2026 a fost admisă sesizarea depusă de avocatul Gheorghîța Ion și dispusă sesizarea Curții Constituționale.

Astfel, Judecătoria Bălți, Sediul Central vă expediază spre informare și examinare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și copia încheierii din 13 mai 2026.

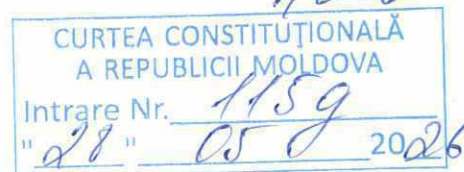
Anexă:

- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate (17 file);
- Copia încheierii nr. 1-463/2025 din 13 mai 2026 (3file).

Judecător

Igor MOZGOVOI

Executor: Rusu Constanța





Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.1. Datele despre autorul excepției de neconstituționalitate**

- 1. Nume: GHEORGHÎȚA**
- 2. Prenume: Ion**
- 3. Funcția/ocupația: avocat, Cabinetul Avocatului „GHEORGHÎȚA ION”**

acționând în interesele lui

Covali Victor, inculpat în dosarul nr.1-463/2025, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Central

A.2. Instanța de judecată

- 1. Judecătoria Bălți, sediul Central**
- 2. Judecător: Mozgovoii Igor**
- 4. Adresa instanței de judecată: mun. Bălți, str. Hotinului, 43**
- 5. Telefon: +373 (231) 22212; e-mail: jba@justice.md**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun

Pe rolul Judecătoriei Bălți, sediul Central se află în examinare cauza penală de învinuire a lui Covali Victor în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217¹ alin. (4) lit. d) din Codul penal, adică circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare.

Potrivit actului de sesizare a instanței (i.e., rechizitoriul), Covali Victor este învinuit că ar fi comis infracțiunea prevăzută la art. 217¹ alin. (4) lit. d) din Codul penal, după următorii indici calificativi: *„circulația ilegală a drogurilor manifestată în procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea sau alte operațiuni ilegale cu droguri, săvârșită în scop de înstrăinare, comisă de două sau mai multe persoane, în proporții deosebit de mari”*.

La baza aceste învinuiri stau niște declarații ale unor ofițeri de investigație, care ar fi făcut o percheziție (și, ca rezultat, ar fi găsit droguri sub formă de „Hașiș”) la domiciliul lui Covali Victor, din motiv că ultimul ar fi avut un „comportament straniu”.

Corelativ, Covali Victor a explicat că a primit un colet, neștiind conținutul, de la o persoană pe care o cunoaște din copilărie. La rândul său, coletul respectiv urma a fi dat altei persoane, necunoscută învinuitului.

C. Obiectul sesizării

La acest compartiment al sesizării vom reda normele/prevederile pe care le contestăm prin intermediul excepției de neconstituționalitate. În concret, contestăm în fața Curții Constituționale textul *„sau alte operațiuni ilegale”* din art.217¹ alin. (2) din Codul penal. Acest text de lege, care, de altfel, a fost reținut în rechizoriu (a se vedea *supra*), reflectă o modalitate normativă alternativă de comitere a infracțiunii de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare.

Demonstrarea prezenței condițiilor de admisibilitate a sesizării

În conformitate cu art. 27 alin. (3) și alin. (4) din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională:

„(3) Sesizarea urmează a fi declarată inadmisibilă în cazul în care:

- a) soluționarea acesteia nu ține de competența Curții Constituționale;*
- b) există o hotărâre/decizie a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate din perspectiva acelorași critici de neconstituționalitate și sesizarea nu poate schimba practicile jurisprudențiale;*
- c) normele contestate au fost modificate sau abrogate, cu excepția cazului în care acestea continuă să producă efecte asupra autorului excepției de neconstituționalitate;*

d) autorul ridică o problemă de interpretare și de aplicare a legilor organice și ordinare;

e) obiectul sesizării excedă competența subiectului sesizării;

f) este vădit neîntemeiată.

(4) Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate urmează a fi declarată inadmisibilă conform alin. (3) și în următoarele cazuri:

a) obiectul excepției de neconstituționalitate nu face parte din categoria actelor enumerate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o persoană terță, care nu este parte la proces, sau de reprezentantul acesteia;

c) prevederile contestate nu urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu a fost constatată incidența vreunui drept fundamental.”

Pe aceeași axă conceptuală, conform pct. 30 și pct. 31 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională (Anexă la Decizia Curții Constituționale nr. AG-1 din 27 mai 2025):

„30. Sesizarea se declară inadmisibilă în cazul în care:

a) soluționarea acesteia nu ține de competența Curții;

b) există o hotărâre sau o decizie a Curții care are ca obiect prevederile contestate din perspectiva aceluiași critici de neconstituționalitate, iar sesizarea nu poate conduce la modificarea jurisprudenței;

c) normele contestate au fost modificate sau abrogate, cu excepția cazului în care acestea continuă să producă efecte asupra autorului excepției de neconstituționalitate;

d) autorul ridică o problemă de interpretare și de aplicare a normelor contestate;

e) obiectul sesizării excedează competenței subiectului sesizării;

f) este vădit neîntemeiată.

31. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate se declară inadmisibile în cazurile prevăzute de pct. 30 din Regulament, precum și în următoarele cazuri:

a) obiectul excepției de neconstituționalitate nu face parte din categoria actelor enumerate la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o persoană terță, care nu este parte la proces, în sensul autonom al noțiunii de parte, sau de reprezentantul acesteia;

c) prevederile contestate nu vor fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu este incident un drept fundamental al autorului excepției.”

Raționând prin prisma celor enunțate mai sus, se accentuează faptul că în baza art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale. Așadar, soluționarea prezentei sesizări ține de competența *ratione materiae* a Curții Constituționale.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces și este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept (de avocatul

care acționează în interesele lui Covali Victor), pe baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din Constituție. Prin urmare, este întrunită și condiția referitoare la faptul că excepția de neconstituționalitate să fie ridică de o persoană care are acest drept.

Referitor la condiția aplicabilității prevederilor contestate în fața instanței în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, este de remarcat că lui Covali Victor i se incriminează că ar fi comis infracțiunea prevăzută la art. 217¹ alin. (4) lit. d) din Codul penal, după următorii indici calificativi: „*circulația ilegală a drogurilor manifestată în procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea sau alte operațiuni ilegale cu droguri, săvârșită în scop de înstrăinare, comisă de două sau mai multe persoane în proporții deosebit de mari*”. Este de remarcat că textul „sau alte operațiuni ilegale” se conține în art.217¹ alin. (2) din Codul penal. Însă, art. 217¹ alin. (4) din Codul penal debutează cu textul că „Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), săvârșite: (...)”. Prin urmare, este vorba de o normă penală de trimitere, care trebuie privită și aplicată în coroborare. Învinuirea adusă lui Covali Victor generează repercusiuni negative asupra drepturilor constituționale ale persoanei. Instanța care examinează fondul cauzei urmează să verifice temeinicia acestei acuzații, inclusiv prin analiza dacă se atestă „*alte operațiuni ilegale cu droguri*”, așa cum a indicat procurorul în actul de învinuire (rechizitoriul). Prin urmare, este îndeplinită condiția aplicabilității prevederilor contestate în fața instanței în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate. Pentru consolidarea acestei concluzii, fac referire la Decizia Curții Constituționale nr. 134 din 27 septembrie 2022, § 13. De altfel, potrivit Curții Constituționale, această condiție (adică aplicabilitatea prevederilor contestate în fața instanței în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate) presupune aplicabilitatea unor prevederi care îl prejudiciază pe autorul excepțiilor de neconstituționalitate (a se vedea § 17 din Decizia Curții Constituționale nr. 40 din 29 martie 2022 de inadmisibilitate a sesizării nr. 265g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 30 alineatele (3) și (4) din Codul de procedură penală și a articolului 16/1 alin. (1) lit. g) din Legea privind organizarea judecătorească). În acest sens, nu există vreun dubiu că textul contestat generează prejudicii pentru persoana în interesele căreia a fost formulată prezenta sesizare privind excepția de neconstituționalitate.

Textul criticat nu a fost anterior contestat la Curtea Constituțională. Astfel, acesta nu a constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate. Așadar, se atestă că nu există vreun act pronunțat de Curtea Constituțională în care să se verifice constituționalitatea textului contestat.

Accentuăm că prin prezenta sesizare aducem în vizorul Curții Constituționale o problemă de constituționalitate, ci nu de interpretare și aplicare a legii penale, competență care le revine, prin definiție, instanțelor de judecată. Altfel spus, sursa problemei semnalate rezidă în neclaritatea legii penale, generarea unei insecurități juridice (care va fi dezvoltată în secțiunile următoare), dar nu în aplicarea legii.

Din raționamentele enunțate mai sus, se atestă faptul că prezenta excepție de neconstituționalitate întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și în Legea cu privire la Curtea Constituțională și în Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

De principiu, excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității (prevederea legală), textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională) și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat. Acest lucru a fost accentuat în mai multe acte ale Curții Constituționale. Facem trimitere ca autoritate recentă la Decizia Curții Constituționale nr. 140 din 25 septembrie 2025, § 25.

Așadar, pe lângă condițiile reliefate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, practica Curții Constituționale denotă că o altă condiție pentru examinarea în fond a unei sesizări constă în incidența unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție. Această condiție a fost instituită pe cale jurisprudențială în 2020 (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27) și de atunci este aplicată în mod constant. De altfel, această condiție a fost reglementată în noua Lege cu privire la Curtea Constituțională, precum și în noul Regulament privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională (prevederile relevante au fost citate *supra*).

Așadar, Curtea mai verifică dacă problema semnalată prin excepția de neconstituționalitate intră în câmpul de aplicare al unui drept garantat de Constituție. Cu alte cuvinte, Curtea verifică dacă este incident un drept fundamental sau dacă are loc o ingerință într-un drept fundamental prin existența actului contestat. Simpla ingerință într-un drept fundamental nu echivalează cu încălcarea dreptului fundamental. Numai ingerințele nejustificate din punct de vedere constituțional în drepturile fundamentale constituie încălcări.

Verificarea incidenței unui drept fundamental se face la etapa admisibilității sesizării. Dacă ingerința este constatată, se trece la examinarea fondului cauzei, aici putându-se aplica testul legalității și testul proporționalității (adică se verifică dacă ingerința este prevăzută de lege, dacă ingerința urmărește un scop legitim, dacă ingerința are o legătură rațională cu scopul legitim, dacă există alte măsuri mai puțin intruzive pentru realizarea aceluiași scop legitim și dacă ingerința este proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății) (a se vedea, în acest sens, Ghidul practic privind condițiile de admisibilitate a sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate la Curtea Constituțională).

Este cunoscut faptul că incidența unui drept se verifică prin prisma argumentelor autorului sesizării. Așa stând lucrurile, în cele ce urmează vom aduce argumente care demonstrează incidența mai multor drepturi garantate de Constituție.

În primul rând, se convine a fi invocat **art. 1 alin. (3) din Constituție**, care garantează preeminența dreptului.

În jurisprudența sa, Curtea a menționat că acest principiu impune supremația Constituției și impune obligația corelării legilor și a tuturor actelor normative cu dispozițiile sale (Decizia Curții Constituționale nr. 17 din 11 februarie 2019, § 18). Curtea a afirmat că la baza statului de drept, consacrat de articolul 1 alin. (3) din Constituție, stă principiul legalității. Prin urmare, respectarea legilor este obligatorie, iar încălcarea acestei obligații constituționale atrage implicit afectarea principiului statului de drept (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 8 mai 2020, § 68). Articolul 1 din Constituție garantează valoarea preeminenței dreptului, care obligă autoritățile publice, inclusiv Guvernul și Parlamentul, să-și conformeze deciziile cu prevederile legii și ale Constituției.

De asemenea, trebuie invocat și **art. 23 alin. (2) din Constituție**, articol care garantează standardul calității legii. În acest sens, art. 23 alin. (2) din Constituție impune adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile (de exemplu, a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 23 ianuarie 2020, § 42). Pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți de ordin sintactic și pasaje obscure (de exemplu, a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 6 din 23 ianuarie 2020, § 26; Decizia Curții Constituționale nr. 18 din 13 februarie 2020, § 20; Decizia Curții Constituționale nr. 75 din 2 iulie 2020, § 19; Decizia Curții Constituționale nr. 77 din 2 iulie 2020, § 22).

Totuși, art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (2) din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. În aceste condiții, prezenta excepție de neconstituționalitate urmează a fi examinată prin prisma **art. 22** în coroborare cu art. 1 alin. (3) și art. 23 alin. (2) din Constituție. Pe scurt, prevederile articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție garantează standardul calității legii penale substanțiale (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 93 din 7 iulie 2022, § 21).

În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

Una dintre exigențele principiul legalității incriminării și al pedepsei penale rezidă în calitate legii. Testul calității legii este trecut cu succes atunci când norma contestată are o bază în dreptul intern (temei juridic/suport normativ), este accesibilă, previzibilă și oferă garanții suficiente împotriva arbitrariului. În speță, nu se pune problema existenței unei baze legale sau a accesibilității. Dimpotrivă,

textul contestat generează probleme din perspectiva previzibilității legii penale și a garanțiilor suficiente împotriva arbitrariului.

O normă de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să-i permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțe, consecințele acestei conduite (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr.32 din 19 martie 2020, § 25).

Așa cum este redat textul contestat, acesta generează o ingerință, care urmează a fi analizată în fond prin prisma art. 22 în coroborare cu art. 1 alin. (3) și art.23 alin. (2) din Constituție. Aici se atestă o incertitudine atât pentru subiecții dotați cu aplicarea legii penale, cât și mai ales pentru destinatarii ei (a legii penale). Această incertitudine deschide calea abuzurilor.

Finalmente, invocăm și **art. 54 din Constituție**. Așa cum prevede prima teză a articolului 54 alin. (2) din Constituție, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege. Principiul legalității presupune îndeplinirea standardului calității prevederilor legale aplicabile. Astfel articolul 54 alin (2) din Constituție instituie standardul „prevăzute de lege” (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 16 din 9 iunie 2020, §§ 48, 59).

Potrivit articolului 54 alin. (2) din Constituție, ingerințele într-un drept fundamental trebuie să urmărească realizarea unuia sau mai multor din următoarele scopuri legitime: protecția securității naționale, asigurarea bunăstării economice a țării, asigurarea ordinii publice, în vederea prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protecția drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale și garantarea autorității și imparțialității justiției.

Totuși, art. 54 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Cu privire la modalitatea de aplicarea prevederilor constituționale cuprinse la articolul 54 din Constituție, acestea nu au o semnificație autonomă și urmează a fi aplicate în combinație cu normele constituționale care garantează un drept fundamental (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 34 din 23 martie 2020, § 21).

Așadar, în speță, art. 54 din Constituție urmează a fi aplicat în coroborare cu art. 25 din Constituție (libertatea individuală și siguranța persoanei). Aceasta deoarece norma incriminată lui Covali Victor prevede posibilitatea aplicării închisorii, pedeapsa care cade sub incidența articolului 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (a se vedea, *mutatis mutandis*, cazul *Aleksandr Aleksandrov v. Rusia*, hotărârea din 27 martie 2018).

De vreme ce orice normă juridică ce permite privarea de libertate activează automat garanțiile constituționale aferente art. 25 din Constituție, precum și standardele convenționale derivate din articolul 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ingerința în libertatea individuală nu poate fi justificată decât în măsura în care îndeplinește cumulativ cerințele de legalitate, necesitate și proporționalitate.

În acest context, aplicarea articolului 54 din Constituție devine indispensabilă, întrucât acesta instituie cadrul general al restrângerii exercițiului drepturilor fundamentale. Astfel, nu este suficient ca ingerința să fie prevăzută formal de lege, ci este necesar ca norma să întrunească exigențele calității legii, respectiv să fie accesibilă, clară și previzibilă. În lipsa acestor cerințe, ingerința nu poate fi considerată „prevăzută de lege” în sens constituțional.

Mai mult, în materie penală, aceste exigențe cunosc un nivel sporit de rigoare, întrucât consecința aplicării normei o constituie privarea de libertate. Astfel, orice ambiguitate sau imprecizie a normei incriminatoare amplifică riscul arbitrariului, permițând organelor de aplicare a legii să intervină discreționar în sfera libertății individuale. Or, o asemenea situație este incompatibilă cu esența dreptului garantat de art. 25 din Constituție.

În consecință, coroborarea articolelor 25 și 54 din Constituție impune o examinare riguroasă a normei contestate, din perspectiva respectării standardului „prevăzut de lege” și a proporționalității ingerinței. Or, în măsura în care norma nu oferă garanții suficiente împotriva arbitrariului și permite o aplicare imprevizibilă, ingerința în libertatea individuală devine una neconstituțională.

Prin urmare, în prezenta cauză, ingerința generată de norma incriminatoare nu poate fi justificată în sensul art. 54 din Constituție, întrucât nu respectă cerințele de calitate a legii și nu asigură un just echilibru între interesul general și protecția libertății individuale, astfel cum este garantată de art. 25 din Constituție.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Într-o hotărâre relevantă din 2018 (mai exact, Hotărârea nr. 12 din 14 mai 2018), Curtea Constituțională a conturat bazele și principiile generale aplicabile în contextul art.22 din Constituție (în coroborare cu art. 1 alin. (3) și art. 23 alin. (2) din Constituție), atunci când este chemată să verifice constituționalitatea unor norme de drept penal substanțial. Aceste principii sunt reluate, practic, în orice hotărâre a Curții Constituționale în care s-a examinat în fond constituționalitatea unor prevederi de drept penal substanțial. Așadar, în hotărârea citată Curtea a notat următoarele:

„30. Curtea reține că, în general, exigențele statului de drept presupun, *inter alia*, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41).

31. În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

32. În jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (*Del Rio Prada v. Spania* [MC], 21 octombrie 2013, § 77; *Rohlena v. Cehia* [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 153; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.

33. În acest sens, Curtea constată că principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată ca infracțiune dacă nu există o lege care să prevadă acest lucru (*nullum crimen sine lege*) și că nu poate fi aplicată nicio pedeapsă dacă nu este prevăzută de lege (*nulla poena sine lege*).

34. Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

35. Principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, el se adresează deopotrivă legislatorului și judecătorului.

36. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: 1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și 2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin.(3) lit.n) din Constituție.

37. Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor dotate cu competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică să nu aplice legea dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile.

38. Așadar, infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie – așa cum afirmă constant Curtea Europeană – accesibilă și previzibilă (*Kononov v. Letonia* [MC], 17 mai 2010, § 185; *Maktouf și Damjanović v. Bosnia și Herțegovina* [MC], 18 iulie 2013, § 66; *Del Rio Prada v. Spania* [MC], 21 octombrie 2013, § 91; *Rohlena v. Cehia* [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 154; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin.(2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

39. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

40. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care

sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme.

41. Persoanele vizate de norma de drept penal trebuie să fie apte să stabilească caracteristicile esențiale ale actului interzis doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică.

42. În același timp, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66).

43. O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).”

Aceste principii generale sunt aplicabile și în cazul de față, în care punem în discuție problema calității legii penale, sub aspectul previzibilității și paralelismelor legislative, care generează insecuritate juridică.

Înainte de a dezvolta această teză, considerăm ineluctabilă invocarea și a jurisprudenței recente a Curții Europene a Drepturilor Omului pe marginea art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Aceasta deoarece normele contestate încalcă articolul invocat.

În cea mai recentă hotărâre (la data redactării prezentei sesizări) a Curții Europene a Drepturilor Omului pe marginea art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pronunțată în cauza *Khadija Ismayilova v. Azerbaidian* (nr. 4), s-au notat următoarele principii generale:

„43. Articolul 7 din Convenție nu se limitează la interzicerea aplicării retroactive a legii penale în dezavantajul acuzatului. De asemenea, acesta garantează, într-un sens mai general, principiul conform căruia numai legea poate defini o infracțiune și numai lege poate prevedea o pedeapsă (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) (a se vedea *Kokkinakis v. Grecia*, 25 mai 1993, § 52, Seria A nr. 260 - A). Deși interzice în special extinderea domeniului de aplicare al infracțiunilor existente la acte care anterior nu constituiau infracțiuni, aceasta stabilește și principiul conform căruia legea penală nu trebuie interpretată în mod extensiv în detrimentul acuzatului, de exemplu prin analogie (a se vedea *Del Río Prada v. Spania* [MC], nr. 42750/09, § 78, CEDO 2013, și *Avizul consultativ privind aplicabilitatea termenelor de prescripție la urmărirea penală, condamnare și pedeapsă în ceea ce privește o infracțiune care constituie, în esență, un act de tortură* [MC], cererea nr. P16-2021-001, Curtea de Casație Armeană, § 67, 26 aprilie 2022; a se vedea și *Yüksel Yalçınkaya v. Turcia* [MC], nr. 15669/20, § 238, 26 septembrie 2023).

44. Principiul conform căruia infracțiunile și sancțiunile trebuie să fie prevăzute de lege implică faptul că legea penală trebuie să definească în mod clar infracțiunile și sancțiunile cu care acestea sunt pedepsite, astfel încât să fie accesibilă și previzibilă în efectele sale (a se vedea *G.I.E.M. Srl și alții v. Italia* [MC], nr. 1828/06 și alte 2 cauze, § 242, 28 iunie 2018). Această cerință este îndeplinită atunci când

persoana poate ști din modul de redactare a dispoziției relevante, dacă este necesar cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțele judecătorești și după consultarea juridică corespunzătoare, ce acțiuni și omisiuni îl vor face răspunzător penal și ce pedeapsă se confruntă în acest sens (a se vedea *Cantoni v. Franța*, 15 noiembrie 1996, § 29, Culegere de hotărâri și decizii 1996 - V; *Del Río Prada*, citată anterior, § 79; și *G.I.E.M. Srl și alții*, citată anterior, § 242). Chiar și atunci când un aspect este soluționat pentru prima dată în cazul unui reclamant, nu se va constata o încălcare a articolului 7 din Convenție dacă sensul dat este atât previzibil, cât și conform cu esența infracțiunii (a se vedea *Khodorkovskiy și Lebedev împotriva Rusiei* (nr. 2), nr. 42757/07 și 51111/0, § 570, 14 ianuarie 2020, și *Avizul consultativ privind utilizarea tehnicii „trimiterii generale” sau „legislației prin trimitere” în definiția unei infracțiuni și standardele de comparație dintre dreptul penal în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii și dreptul penal modificat* [GC], cererea nr. P16-2019-001, Curtea Constituțională Armeană, § 62, 29 mai 2020, și referințele aferente).

45. Prin urmare, Curtea trebuie să verifice dacă, în momentul în care o persoană acuzată a săvârșit actul care a dus la urmărirea penală și condamnarea sa, exista o dispoziție legală care pedepsea acel act și dacă pedeapsa aplicată nu depășea limitele stabilite de această dispoziție (a se vedea *Del Río Prada*, citată anterior, § 80, și referințele la aceasta).

46. Curtea reafirmă că, în principiu, nu ar trebui să se substituie jurisdicțiilor interne. Îndatorirea sa, în conformitate cu articolul 19 din Convenție, este de a asigura respectarea angajamentelor asumate de părțile contractante la Convenție. Având în vedere natura subsidiară a sistemului Convenției, nu este funcția Curții de a se ocupa de presupusele erori de fapt comise de o instanță națională, cu excepția cazului în care și în măsura în care acestea ar fi putut încălca drepturile și libertățile protejate de Convenție și cu excepția cazului în care această evaluare internă este în mod vădit arbitrară (a se vedea *Kononov v. Letonia* [MC], nr. 36376/04, § 189, CEDO 2010, și *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], nr. 35343/05, § 160, CEDO 2015). Într-un sens mai general, Curtea subliniază că este în primul rând de competența autorităților naționale, în special a instanțelor judecătorești, să rezolve problemele de interpretare a legislației interne (a se vedea *Rohlena v. Cehia* [MC], nr. 59552/08, § 51, CEDO 2015, și *Jidic v. România*, nr. 45776/16, § 83, 18 februarie 2020). Curtea observă, de asemenea, că nu este sarcina sa să se substituie instanțelor naționale în ceea ce privește aprecierea faptelor și încadrarea lor juridică (a se vedea *Rohlena*, citată anterior, § 51), nici să se pronunțe asupra răspunderii penale individuale a reclamantului (a se vedea *Kononov*, citată anterior, § 187).

47. Cu toate acestea, Curtea subliniază că puterile sale de control trebuie să fie mai mari atunci când însuși dreptul prevăzut de Convenție, articolul 7 în prezenta cauză, impune existența unui temei legal pentru o condamnare și o pedeapsă. Articolul 7 § 1 impune Curții să examineze dacă a existat un temei juridic contemporan pentru condamnarea reclamantului și, în special, trebuie să se asigure că rezultatul la care au ajuns instanțele naționale relevante a fost compatibil cu articolul 7 din Convenție, chiar dacă au existat diferențe între abordarea juridică și raționamentul acestei Curți și deciziile naționale relevante. A acorda acestei Curți o

putere de control mai mică ar lipsi articolul 7 de obiect (a se vedea *Kononov*, citat anterior, § 198; *Rohlena*, citat anterior, § 52; și *Vasiliauskas*, citat anterior, § 161).

48. Pe scurt, funcția Curții este de a examina, din perspectiva articolului 7 § 1 din Convenție, dacă fapta reclamantului, la momentul săvârșirii sale, constituia o infracțiune definită cu suficientă accesibilitate și previzibilitate de dreptul intern sau internațional (a se vedea *Korbely v. Ungaria* [MC], nr. 9174/02, § 73, CEDO 2008; *Kononov*, citat anterior, § 187; și *Vasiliauskas*, citat anterior, § 162).”

Aplicând aceste principii la cazul respectiv, se rețin următoarele constatări, care reclamă o examinare în fond.

În speță, prevederile contestate sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Aici operează prezumția cunoașterii legii, care decurge din principiul general de drept *Nemo censetur ignorare legem*. Prin urmare, nu se pune în discuție problema accesibilității.

În contrast, apar probleme din perspectiva previzibilității și a garanțiilor împotriva arbitrariului. Textul contestat deschide calea abuzurilor și al condamnărilor arbitrare, fapt contrar art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (2) și art. 22 din Constituție, precum și art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La redarea normei de la art. 217¹ din Codul penal legislatorul a folosit, în esență, tehnica legislativă descriptivă, optând pentru precizarea faptelor care intră sub tiparul circulației ilegale a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare. În concret, la alin. (1) sunt enumerate următoarele fapte interzise/incriminate: semănatul, cultivarea, prelucrarea, fabricarea. În schimb, la alin. (2), legislatorul a interzis/incriminat următoarele fapte prejudiciabile: producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea sau *alte operațiuni ilegale* cu droguri sau cu analogi ai acestora, săvârșite în scop de înstrăinare, ori înstrăinarea ilegală a drogurilor sau analogilor acestora.

Textul „alte operațiuni ilegale” nu a fost elucidat pe cale normativă sau jurisprudențială. Altfel spus, niciun act normativ și niciun reper jurisprudențial nu a elucidat textul contestat. Nu este clar ce se are în vedere și ce înglobează. Atât justițiabilul, cât și subiecții dotați cu aplicarea legii penale se află în incertitudine.

În plus, o asemenea imprecizie normativă generează un efect de descurajare (*chilling effect*), în sensul că persoanele sunt constrânse să adopte o conduită excesiv de prudentă, din teama de a nu intra sub incidența normei penale. Or, dreptul penal nu poate funcționa pe baza incertitudinii și a temerii subiective, ci trebuie să ofere repere clare și previzibile, astfel încât individul să își poată adapta comportamentul în mod liber și informat.

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a reținut constant că, deși certitudinea este dezirabilă, ea poate implica o rigiditate excesivă. Totuși, legea trebuie să poată ține pasul cu circumstanțele în schimbare (a se vedea *Bavčar v. Slovenia*, hotărârea din 7 septembrie 2023, § 144; *Saakashvili v. Georgia*, hotărârea din 23 mai 2024, § 142). În consecință, multe

legi sunt formulate, inevitabil, în termeni care, într-o măsură mai mare sau mai mică, sunt vagi și a căror interpretare și aplicare țin de practica judiciară (a se vedea *Jasuitis și Imaitis v. Lituania*, hotărârea din 12 decembrie 2023, § 111; *Sacharuk v. Lituania*, hotărârea din 23 aprilie 2024, § 144).

Chiar și așa, textul contestat este contrar standardului calității legii penale substanțiale (sub aspectul previzibilității și garanțiilor suficiente împotriva arbitrarului). Aceasta deoarece conferă o marjă largă de discreție subiectelor abilitate cu aplicarea legii penale. Legislatorul a stabilit la art. 217¹ din Codul penal cercul de fapte (în mod alternativ) susceptibile să reprezinte o circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare. Textul „alte operațiuni ilegale” complică inutil descrierea normei (a se vedea, *mutatis mutandis*, § 53 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 39 din 21 decembrie 2021) și oferă o putere discreționară nelimitată.

Cu alte cuvinte, prin utilizarea formulei „alte operațiuni ilegale”, legiuitorul a instituit, în realitate, o normă penală deschisă, susceptibilă de extindere nelimitată. O asemenea tehnică legislativă este incompatibilă cu principiul legalității incriminării, întrucât permite includerea, ulterior, a unor conduite neprevăzute expres la momentul adoptării legii. În consecință, sfera de aplicare a normei devine imprevizibilă și dependentă exclusiv de aprecierea organelor de aplicare a legii.

Textul „alte operațiuni ilegale” este de prisos, având în vedere că legislatorul a prevăzut în abstract modalitățile de comitere a infracțiunii de circulație ilegală a drogurilor. Legiuitorul nu a determinat în mod clar sfera noțiunii de „alte operațiuni ilegale”, inclusiv prin instituirea unei definiții generale capabile să țină pasul cu evoluțiile practice. În aceste condiții, instanța de judecată este plasată într-o poziție de incertitudine, fiind nevoită să opteze între mai multe interpretări posibile, în absența unei delimitări normative precise și, implicit, a unui regim sancționator clar determinat. Or, calificarea unei fapte drept „alte operațiuni ilegale” produce consecințe directe asupra tratamentului sancționator aplicabil.

Prin urmare, de vreme ce persoana riscă o pedeapsă penală sub formă de închisoare, norma trebuie să fie suficient de clară. Contrar acestui imperativ, chiar făcându-se apel la consultanța de specialitate, justițiabilul nu ar putea stabili, fără echivoc, ce semnifică „alte operațiuni ilegale” și care sunt limitele acesteia.

Textul contestat este susceptibil de interpretare extensivă defavorabilă făptuitorului. Totuși, așa cum a reiterat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Prigală v. Republica Moldova*, hotărârea din 13 februarie 2018, §§ 38-40, interpretarea extensivă defavorabilă constituie o încălcare a articolului 7 din Convenția Europeană.

Însă, pentru ca legea să îndeplinească exigența previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii discreționare a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului

(*Sissanis v. România*, hotărârea din 25 ianuarie 2007, § 66; *Seychell v. Malta*, hotărârea din 28 august 2018, § 50-52).

Nu în ultimul rând, nu putem face abstracție nici de poziția Comisiei de la Veneția. Astfel, Comisia de la Veneția a subliniat că „să lași o putere discreționară prea mare unui organ administrativ ori unui judecător (chiar și celui mai rezonabil ori celui mai bine intenționat) de a decide, în circumstanțele fiecărui caz specific, ce este proporțional și ce nu, va fi în detrimentul atât a securității juridice (înțeleasă ca previzibilitatea acțiunii statului), cât și al principiului egalității de tratament, pentru că până și persoanele rezonabile nu pot cădea de acord în privința evaluării proporționalității” (a se vedea, CDL-AD(2021)007, Opinia comună nr. 1021/2021 a OSCE/BIDDO și a Comisiei de la Veneția din 19 martie 2021, § 140).

În acest context, se impune a reține că o normă penală care nu delimitează în mod clar conduita interzisă și nu stabilește limitele intervenției statului în sfera libertății individuale este incompatibilă cu exigențele Constituției. Curtea a statuat în mod constant că legea trebuie să ofere garanții suficiente împotriva arbitrariului, iar în lipsa acestora, ingerința devine una neconstituțională.

Pe cale de consecință, prevederile contestate nu trec testul previzibilității (sub aspectul puterii discreționare nelimitate și al lipsei unor garanții împotriva arbitrariului – de exemplu, a se vedea *Karastelev și alții v. Rusia*, *Imeri v. Croația*, *Žaja v. Croația*, *Pantolon v. Croația*), fapt care conduce la încălcarea articolelor 22 și 25 în coroborare cu articolele 1 alin. (3), 23 și 54 din Constituție, precum și a articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Lipsa de previzibilitate conduce la condamnări arbitrare, cu încălcarea normelor constituționale invocate.

Solicitare

Având în vedere cele menționate mai sus, solicităm respectuos Curții Constituționale să verifice constituționalitatea textului „sau alte operațiuni ilegale” din art. 217¹ alin. (2) din Codul penal din perspectiva criticilor de neconstituționalitate avansate *supra*, având în vedere că judecata Curții Constituționale este „o judecată a legilor”, la modul abstract.

F. Lista documentelor relevante:

La examinarea acestei sesizări privind excepția de neconstituționalitate sunt pertinente următoarele documente:

- Rechizitoriul în cauza penală de acuzare a lui Covali Victor; și
- Încheierea Judecătorei Bălți privind admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, fapt pentru care semnez.

13 mai 2026

ÎNCHEIERE

13 mai 2026

mun. Bălți

Judecătoria Bălți (sediul central)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier

Igor Mozgovoi
Olga Danu

Cu participarea:

Procurorul
Avocatul inculpatului
Avocatul inculpatului
Inculpatului

Oleg Reaboi
Aliona Rusnac
Ion Gheorghîța
Victor Covali

examinând în ședință publică cererea avocatului Gheorghîța Ion în numele inculpatului Covali Victor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală de învinuire a lui Covali Victor în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal,

A C O N S T A T A T :

1. Pe rol, la Judecătoria Bălți (sediul central) spre examinare se află cauza penală Covali Victor învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal.

2. La 13 mai 2026, în cadrul ședinței de judecată a cauzei, avocatul Gheorghîța Ion, în numele inculpatului Covali Victor, a depus cerere prin care solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a textului de lege /i.e., „sau alte operațiuni ilegale”/ cuprinse în textul art. 217¹ alin. (2) Cod penal.

În susținerea cererii, autorul a specificat că, în cauza penală privind învinuirea lui Covali Victor în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, organul de urmărire penală a reținut, între modalitățile normative imputate, și sintagma „alte operațiuni ilegale cu droguri”, prevăzută de art. 217¹ alin. (2) Cod penal, context în care a solicitat verificarea constituționalității acestei norme.

În opinia autorului, formularea textului contestat este lipsită de claritate și previzibilitate, permițând o aplicare extensivă și arbitrară a legii penale, contrar principiului securității juridice și exigențelor de calitate a legii desprinse din art. 1 alin. (3), art. 22, art. 23 și art. 54 din Constituție, precum și din art. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Totodată, s-a susținut că excepția întrunește condițiile de admisibilitate dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, întrucât dispoziția contestată este incidentă în cauza pendinte, nu a constituit anterior obiect al controlului constituțional sub aceleași critici și ridică o veritabilă problemă de constituționalitate, iar nu una ce ține exclusiv de interpretarea și aplicarea normei penale.

3. În ședința de judecată procurorul Oleg Reaboi s-a pronunțat pentru respingerea cererii apărătorului ca fiind neîntemeiată.

4. În ședința de judecată apărătorii Gheorghiuța Ion, Rusnac Aliona în numele inculpatului, precum și inculpatul a solicitat admiterea cererii în sensul declarat.

5. Instanța de judecată, audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, reține următoarele.

În conformitate cu art. 7 alin. (3), (3¹) și (3²) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei.

Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.

În lumina art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Excepția poate fi ridicată de către una din părți, de reprezentantul acesteia sau de instanța de judecată din oficiu.

Potrivit pct. 1 din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, în sensul articolului 135 alineatul (1) literele a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, excepțiade neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de instanța de judecată din oficiu.

La ridicarea excepției verificarea aplicabilității în cauza examinată a prevederilor contestate prin sesizare îi revine, în primul rând, instanței de judecată.

Excepția de neconstituționalitate este un instrument de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale și poate fi ridicată doar în cadrul examinării unei cauze în instanța de judecată.

Prin urmare, norma contestată trebuie să fie aplicabilă la soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată.

În jurisprudența sa, Curtea a reamintit că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanței de judecată îi revine obligația de a verifica dacă prevederile contestate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, fiind necesar a fi evitate sesizările repetate, prin care prevederile criticate să mai facă obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare în alte excepții de neconstituționalitate.

Totodată Curtea a stabilit faptul că dacă există o hotărâre prin care o prevedere a fost constatată ca fiind constituțională sau există o decizie de inadmisibilitate, acestea nu constituie un impediment pentru a ridica o altă excepție de neconstituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate.

6. Având drept reper criteriile expuse supra și interpretarea acestora oferită de Curtea Constituțională, instanța indică că sesizarea avocatului are obiect de examinare textului de lege /i.e., „sau alte operațiuni ilegale”/ cuprinse în textul art. 217¹ alin. (2) Cod penal, respectiv fără îndoială intră în categoria actelor supuse controlului de constituționalitate potrivit art. 135 din Constituție.

Potrivit actului de învinuire inculpatului Covali Victor i-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, astfel că instanța este ținută să examineze inclusiv fondul acuzației aduse acestuia, norma propusă analizei fiind aplicabilă cauzei examinate.

Sesizarea este ridicată nemijlocit de avocatul Gheorghiu Ion care participă în atenția inculpatului - adică a părții în proces.

Cu referire la ultimul aspect instanța a constatat că anterior textul de lege cuprins de norma art.217¹ alin. (2) Cod penal sub aspectul propus analizei, nu a făcut obiect al controlului de constituționalitate.

7. Din considerentele enunțate, având în vedere că exercitarea jurisdicției instanței se rezumă la stabilirea întrunirii criteriilor expuse supra, instanța găsește cererea întemeiată și în conformitate cu prevederile art. 7, art. 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Gheorghiu Ion în exercitarea apărării inculpatului Covali Victor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală de învinuire a lui Covali Victor în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal.

Se ridică excepția de neconstituționalitate și se expediază Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Gheorghiu Ion pentru exercitarea controlului constituționalității textului de lege /i.e., „sau alte operațiuni ilegale”/ cuprinse în textul art. 217¹ alin. (2) Cod penal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Igor Mozgovi